

ere de
van alle
ere de
er, waar
ddeloo-

temerkt,
nadere
plaats,
zich beel
meer
recht-

na het
ons te
onze
voldoen,
de plaats,
Zelfs de
n in het
den ge-

en der
phannes
Zelfs in
og meer
jk vuur,
gen, de
ing en
naam

enoemd,
arin de
en later
ge in de
voorstel-

de hel
s plaats-
e wente-
„boven“
telkens
eel meer
el en de
eekenen.

te ont-
plaats is
der pijn-
den vuur
das Isca-

stand op
een be-
daats is
rheid der
denken
et wijzer
oord ons
e Schrift,
is; maar
deed in
oals de
thrift ons
schil tus-
rd in de
zegd. Al
gedeelde
r aan de

naats, dat
ergens in
ordt, dat
algestor-
waar de
end — de
jn oogen
we reeds
an Abra-

hij uit-
komelijke
geschei-
der god-
affen, die
begekend,
schreven.

de pijn-
ing roord-
de Hades
Gehenna
derscheid

id, gelijk
daar, het
vertalen
en niet
d Hades
vertaald
a geweld
een rui-
wordt in
estament

rd wel te
rden, dat
Hades ge-
nhalingen
estament
de eenige
Apostelen
Hades ook
een citaat
espronke-

en zoo is
31, waar
t Ps. 16
onkelijne
geval in
15, waar
t tot den
den, want
eend aan
uit den
in de
en.“ Ook
a Hades“

ja 38: 10
van de
men de
ten, dan
et Nieuwe
gebruikt
t 16) dit
aten aan
in de
en.“ Ook
a Hades“

ja 38: 10
van de
men de
ten, dan
et Nieuwe
gebruikt
t 16) dit
aten aan
in de
en.“ Ook
a Hades“

ja 38: 10
van de
men de
ten, dan
et Nieuwe
gebruikt
t 16) dit
aten aan
in de
en.“ Ook
a Hades“

ja 38: 10
van de
men de
ten, dan
et Nieuwe
gebruikt
t 16) dit
aten aan
in de
en.“ Ook
a Hades“

ja 38: 10
van de
men de
ten, dan
et Nieuwe
gebruikt
t 16) dit
aten aan
in de
en.“ Ook
a Hades“

ja 38: 10
van de
men de
ten, dan
et Nieuwe
gebruikt
t 16) dit
aten aan
in de
en.“ Ook
a Hades“

ja 38: 10
van de
men de
ten, dan
et Nieuwe
gebruikt
t 16) dit
aten aan
in de
en.“ Ook
a Hades“

ja 38: 10
van de
men de
ten, dan
et Nieuwe
gebruikt
t 16) dit
aten aan
in de
en.“ Ook
a Hades“

ja 38: 10
van de
men de
ten, dan
et Nieuwe
gebruikt
t 16) dit
aten aan
in de
en.“ Ook
a Hades“

ja 38: 10
van de
men de
ten, dan
et Nieuwe
gebruikt
t 16) dit
aten aan
in de
en.“ Ook
a Hades“

al deze gelegenheden het woord Schoel ge-
bruikt heeft en eerst later de Evangelisten
dit woord voor hun Griekse lezers door
Hades hebben weergegeven. De Hades is
dus niets anders dan wat het Oude Testa-
ment de Schoel noemt. Ook de Griekse
overzetting van het Oude Testament door
de LXX gemaakt, gaf het woord Schoel
steeds door Hades weer en de Evangelisten
hebben zich bij dit spraakgebruik eenvou-
dig aangesloten.

Maar daaruit volgt dan ook, dat de
bepaling van wat het Nieuwe Testament
onder Hades verstaat, niet aan de Griekse
mythologie, maar aan het Oude Testament
ontleend moet worden. Wat we daarmee
bedoelen is dit. Toen de LXX het Oude
Testament in 't Grieksch wilden vertalen,
moesten ze ook het woord Schoel in het
Grieksch overzetten. Gemakkelijk was dit niet,
want een woord, dat in het Grieksch volkomen
hetzelfde uitdrukte, bestond er niet. Ze na-
men daarom het woord Hades, dat nog het
dichtst er bij kwam. Maar al is er zekere
overeenkomst in betekenissen van beide wo-
orden, het verschil tusschen beide is niet
minder groot. Immers de voorstelling, die
een Griek zich van den Hades of het Schim-
menrijk vormde, was een andere dan Gods
kind onder Israel van de Schoel had. De
betekenis van diepte, afgrond, die het woord
Schoel heeft, heeft het Griekse woord
Hades niet. Waar de Schoel voorts in het
Oude Testament het rijk des doods aanduidt,
waar de mensch naar lichaam en ziel
heengaat en dus het graf insluit en vaak
met het graf vereenzelvd wordt, is de
Hades alleen de verblijfplaats der schimmen.
En waar de Schoel verdiept wordt tot den
ewigen dood, waaraan alleen de godde-
loose gaat en waarvan God zijn kind be-
vrijdt om het „op te nemen in heerlijkheid“,
daar is de Hades de verblijfplaats van
rechtvaardigen en goddelozen en omvat
niet alleen den Tartarus of plaats der
pijniging, maar ook de Elyzeische velden.

De vertaling van Schoel door Hades geeft
dus volstrekt niet den rijken en veelom-
vattenden zin van het Hebreuwsche woord
weer, maar de LXX hadden geen ander
woord. Ze stonden voor dezelfde moeilijke
heid als ook wij staan, wanneer we den
Bijbel willen overzetten in de taal van een
volk, dat geen eigen woorden heeft voor
de begrippen van schuld, zonde, verzoening,
Middelbaar, Kerk, Heiligen Geest, geloof
enz. Men moet zich dan wel behelpen door
uit de volkstal woorden te nemen, die zoo
dicht mogelijk bij deze bijbelsche begrippen
komen. Maar natuurlijk verliezen deze
woorden in de Bijbelvertaling dan hun
gewone betekenis en moeten ze nu verstaan
worden in den zin, dien de Heilige Schrift
aan het oorspronkelijke woord hecht. Er
heeft dan een overgang van betekenis
plaats. Zoo is, om een bekend voorbeeld
te nemen, het woord rechtvaardigmaking,
dat oorspronkelijk beteekent: maken, dat
iemand rechtvaardig is, thans overgegaan
in de betekenis van rechtvaardig verklar-
ing, de rechterlijke daad Gods, waardoor
Hij iemand de schuld vergeeft, en heeft het
met het oorspronkelijke begrip niets meer
te maken.

Zoo nu staat het ook met het woord
Hades. Waar het in het Nieuwe Testa-
ment gebruikt wordt, heeft het niet meer
de gewone Griekse betekenis van schim-
menrijk, maar heeft het dezelfde betekenis
als het woord Schoel, waarvan het de
vertaling is. Laat men het woord Hades
maar door Schimmenrijk vertalen in het
Nieuwe Testament, en men zal zien tot wat
dwaasheden dit leidt. Wat zou het betee-
kenen, als Christus zegt, dat Kapernaum,
na tot den hemel verhoogd te zijn, tot het
schimmenrijk zal nedergestooten worden of
dat de poorten van het schimmenrijk zijne
gemeente niet zullen overweldigen? Wat
dat de dood en het schimmenrijk op paar-
den rijden? Hoe kan men zelfs in Luc. 16
Hades door schimmenrijk vertalen, waar
de rijke man zelf het de plaats der pijn-
iging noemt? Houdt men aan de Griekse
voorstelling van den Hades vast, en dat is
de fout der meeste nieuwere uitgegaven,
dan moet men wel tot allerlei exegetisch geknut-
sel de toevlucht nemen, om deze telsten
te verklaren. Ziet men daarentegen in, dat
het woord Hades hier niets anders is dan
de vertaling van het Hebreuwsche Schoel,
dan vervalt deze moeilijkheid van zelf. Het
woord Schoel toch heeft die diepere betee-
kenis, waardoor elk dezer plaatsen uit het
Nieuwe Testament tot haar recht kan
komen.

1. CAROLINE ATWATER MASON. De Lieve van
mijn Vorstentuin, uit het Amerikaans, door
H. S. S. KUYPER. Tweede druk. D.A. Daamen
— 's-Gravenhage.

In 1901 gaf de bejaafde schrijfster CAROLINE
ATWATER MASON te Philadelphia een werk in
het licht A LILY OF FRANCE, waarvan de derde
vrouw VAN WILLEM DEN ZWIGER, CHARLOTTE
VAN BOURNEN, de heldin is. De Engelse schijf-
ter had zich voor de samenstelling van dit
boek veel moeite gegeven. Zij was er voor naar
Holland gekomen om historische onderzoekingen
te stellen. Tijdens dit haar verblijf in ons
land maakte Mij. H. S. S. KUYPER kennis met
haar en toen A LILY OF FRANCE in Amerika
verschenen was, vond dit werk weldra ten onzen
en vaardige vertaalter in Mij. KUYPER.

Deze schreef daaromtrent: Ik meende dat het
oolangs in Amerika verschenen A LILY OF FRANCE
recht had op een vertaling in het Nederlandsch.
Het is een Hollandsch boek met Hollandsche
namen en jaartal, vol Hollandsche geschie-
denissen en Hollandsche atmosfeer — door een
Amerikaansche schrijfster in Engelse woorden
voor haar landgenooten vertolkt.

En niet onwaardig voegde zij er aan toe:
„Het is een boek dat ik dus niets anders dan het
boek in zijn eigenlijke taal teruggereken“.

Maar men zich herinneren zal, verscheen de
vertaling van A Lily of France onder den titel
van De Lieve van ons Vorstentuin eerst als
heftleton in de STANDAARD. Daarna is zij, wat
zij zeker verdiende, afzonderlijk uitgegeven.

2. Ds. A. SCHOUTEN WEN. Twaaft Preken.
Uitgever W. SLIEP te AALSTEN.

Ds. A. SCHOUTEN, predikant in de gerefor-
meerde kerk te AALSTEN, geeft zoo nu en dan
zijn, blijkbaar met zorg, bewerkte predikaten
in het licht. Als er zoo twaalf bij elkaar zijn,
maakt zijn uitgever er een bundel van. Den
eersten bundel heb ik niet gezien. De tweede
is ons nu onlangs toegezonden.

Het zijn zulver gereformeerde preken, die
wat dat betreft gerust zijn aantebevelen.
Ook zijn ze wel stichtelijk.

Bijzonder vestig ik hier de aandacht op
vacante dorpsementen op dezen bundel. Zij
zijn niet te lang en op het eerste lezen ver-
staanbaar. Voor een „leeskerk“ om zoo te zeggen
geknipt.

Zij geven de oude beproefde waarheid.
Nieuwe gedachten heb ik er niet bepaald in
aangebracht, maar alles loopt in zulver lijnen.

Uit een oogpunt van homiletiek meen ik, dat
een man van het vak, zoals b.v. mijn over-
gettelijke vriend BISTERVELD was, hier en daar
wel bedenkingen zou hebben. De dispositie
dukt zelf mij nu en dan minder gelukkig te
zijn. Ook acht ik dat de hoofdgedachte van
den tekst niet altijd scherp genoeg in de op-
schriften der preken is uitgedrukt. Zoo b.v.
waar Paulus het in II Corinthe 12: 7-9 beeft
over den doorn in het vleesch, doet het opschrift
dat Schouten boven zijn daarover handelende
preek zet: *Kruis en Kracht*, wel wat vreemd.

Maar, dit zijn kleinigheden.
Het zijn rechtzinnige, stichtelijke, heel be-
grijpelijke preken, die zeker veel nut kunnen
stichten.

3. H. J. VAN KEMPEN, onderwijzer aan de
PIOS Willemschool. JESUS LIJDEN, STEVENEN EN
STANDING (Ineenvoeging der vier evangeliën).
Met een inleidend woord van Ds. D. J. KARRER.
Predikant te 's-Gravenhage. Oosterbaan en Lz.
Coönre. — Goca.

In de voorrede van dit boekje zegt de heer
VAN KEMPEN: „Het is dringend noodig, om een
volledige voorstelling van het lijden van Jesus
te geven — en dat is op onze Christelijke
scholen een bepaalde behoefte —, dat de vier
Evangelien tot een geheel in elkander worden
gevoegd.“

Ik kan dat zoo niet instien en zou de vier
evangelien dan ook maar liever laten zoo als
God ze ons gegeven heeft.

In die Voorrede zegt de heer VAN KEMPEN
dan verder: „Gedurende meer dan een kwart-
eeuw heb ik — helaas! te vergeefs — op de
vervulling van mijn wensch gewacht, en het is
daarom dat ik zelf het gewaagd heb, die taak
op mij te nemen“. Het is of er nog geen
evangelien-harmonieën genoeg in de wereld zijn.

De geschiedschrijver heeft het getal echter weer
met één vermeerderd.

Ds. KARRER zegt, dat, zonder nu iedere
bepaalde behoefte in de opvatting van den auteur voor
zijn rekening te nemen, het hem met deze in-
eenvoeging uitzienend gekant is.

Wie nu zulk een „ineenvoeging“ dringend
noodig acht, en er nog geen heeft, kan hier
terecht.

4. De Uitgever BRUNER te Rotterdam, die
sterk in platen doet, zendt ons twee platen:
Ter gedachtenis aan de plechtige viering van
het vijftigste Geloofs. Ik kan deze niet aanbevelen.
Noch uit een oogpunt van wat mooi is. Noch
uit een oogpunt van den ernstigen en gedachten-
aan het eerst-tien Avondmaal gaan werkt. Deze
platen herinneren te veel aan de gedachtenis-
platen in klein-burgenkringen, van koperen of
zilveren bruloffen.

Ook wel aan de bekende „merkklappen“.

Uit de Pers.

Het Diaconaal Correspondentieblad nam een
schrijven over van Prof. Rutgers, aan de Diaconie
te Amsterdam gezonden, en dat aldus luidt:

Waarde Broeders,

„Ge wacht nog mijn schriftelijk antwoord op de
vraag, die ge mij onlangs gedaan hebt, n.l.: of
het wenschelijk is, dat de Diaconie der Gerefor-
meerde Kerken in Nederland, of althans enkele
van die Diaconieën, lid worden van de Neder-
landsche Vereniging voor Armenzorg en Welda-
digheid“, en dan diensgevolge ook lid worden
van een plaatselijke Armenraad.“

Mijn antwoord is eenigzins vertraagd, doordat
het eerst mijn plan was, om ten aanzien van de
voorschiedene quaestie, die zich ter deze zake
voordoet, althans bij de hoofden ervan stil te
staan; ook met het oog op de behandeling van
de aangelegenheid in de Diaconale Conferentie
van 15 Sept. 1900. Maar hoe meer ik mij daarmee
bezigdoel, des te meer kom ik tot de conclusie,
dat ik zulk een antwoord niet per brief zou kun-
nen geven, maar veeleer de plaatsruimte van een
boekje daarvoor zou noodig hebben. Ik bepaal
mij dus nu tot het één punt, dat in de boven-
genoemde vraag als het hoofd punt te beschouwen is.

Just dat hoofd punt is, voor zooveel ik zien kan,
in de Diaconale Conferentie van 15 Sept. bijna in
het geheel niet behandeld; en daaruit meen ik
dan ook te moeten verklaren, dat die Conferentie
niet zoo groote meerderheid de gestelde vraag
bevestigend heeft beantwoord.

Er is in die Conferentie veel gesproken over de
wenschelijkheid, dat de Gereformeerden ook deel-
nemen aan gedachtenwisseling over armenzorg en
over bestrijding der armoede; dat zij die aanzien
der Gereformeerde beginselen en methode en prak-
tijk ook aan ongereformeerden doen hooren; dat
ook wat hunnerzijds gewenscht en geadviseerd
wordt, ter kennis van de Regering komt; dat
ook zij plaatselijk helpen zorgen, om door onder-

ling overleg bedrog te voorkomen; en over vele
andere dergelijke punten. Maar dat alles heeft met
de gestelde vraag eigenlijk nog niets te maken.

Het is alles eigenlijk een antwoord op de vraag
of het wenschelijk is, dat Gereformeerde personen,
hetzij diaconen, of wel anderen die van armenzorg
en van sociale quaesties enige studie gemaakt
hebben, lid worden van de genoemde Vereniging
en van een plaatselijke Armenraad. En wanneer
de vraag aldus gesteld was, zou men met het toe-
stemmend antwoord zeker vrede kunnen hebben.
Het kan goed zijn, dat ook in genoemde vergade-
ringen de Gereformeerden zich laten hooren; na-
tuurlijk altijd onder voorwaarde dat die woord-
voerders genoegzaam zich hebben toegelegd op
het onderzoek van de op dit gebied tegenover
elkander staande beginselen. En het is ook noodig,
dat plaatselijk geen neutrale instelling iemand
ondersteune, zonder eerst te hebben overlegd met
de Diaconie der kerken, waartoe hij behoort (en
wat neutrale instellingen betreft, ook met elkander
door middel van een „General Armenboek“, daar
zulk instellingen niet een eigen kring van hulp-
behoefenden hebben, zoals de kerkelijke instel-
lingen).

Maar voor dat alles is volstrekt niet noodig, dat
Diaconen als zodanig lid worden
van de „Vereniging“ of van dien „Armenraad“. Al
dat niet wordt evengoed verkregen, in sommige
gevallen door correspondentie, en, wat die „Veren-
iging“ betreft, door het lidmaatschap van be-
kwaam Gereformeerde personen. Ten aanzien van
adviezen aan de Regering is er zelfs veel meer
waarborg voor de „Gereformeerde“ van die
adviezen, wanneer zij niet door tusschenkomst van
het bestuur der Vereniging aan de Regering
worden medegedeeld, maar rechtstreeks door de
kerken zelve.

De eenige reden, die er zijn kan voor een
lidmaatschap van Diaconen als zodanig, zal dan
ook m.l. wel hierin te zoeken zijn, dat alsdan de
personen, die als hare afgevaardigden komen, be-
schouwd worden als bekleden met zeker gezag, om
naam van die instellingen, die hen committe-
erden, te spreken, misschien wel met naam van de
Gereformeerde kerken.

En toch zou dit niet meer dan schijn zijn.
Zelfs van de eigen Diaconie zou de afgevaardigde
moeilijk de tolk kunnen zijn, in een vergadering
die allenlijk deliberant en debattert, daar die
Diaconie de te behandelen onderwerpen van te
voren toch wel nooit zoo van alle kanten kan be-
keken hebben, dat de afgevaardigde daarin een
afdoend mandaat zou kunnen medebrengen. Wat
nog meer zegt: ook al kreeg men in zulk een ver-
gadering de gevoelens van een zes- of tiental Dia-
conen, dat is dan toch niet eenvoudig te beschouwen
als de gevoelens van de Gereformeerde Diaconen
in Nederland, die zeventienhonderd. En, wat hier het
meest afdoet, al waren ook alle 700 Diaconen
door afvaardiging vertegenwoordigd, dan zou hun
gevoelen over beginselen en methode en praktijk der
armenzorg nog geen eens het gevoelens van
sijn van de Gereformeerde kerken, die zich altijd
uitspreken (gelijk ook niet anders kan) door hare
Kerkeraden, Classen en Synoden, die voor elk
kerkkelijken dienst steeds, van de Reformatie af,
de lijnen aangeven, en van wie elke grondregeling
ook nu nog uitgaat.

Uit het gezegde volgt reeds, dat de hier bedoelde
vraag m.l. ontkennend moet beantwoord
worden. En wel inzonderheid om de volgende
redenen:

1. Het lid worden van een Diaconie als zo-
danig geeft aan hare afgevaardigden den schijn
van een gezag, dat zij niet hebben en niet
kunnen hebben. 't Geen in dit geval n.l. de
betekenis zijn zoo, die er in de Conferentie
van 15 Sept. aan is toegekend. En nu zal het
wel geen betoog behoeven, dat een Diaconie niet
moet medewerken om zulk een schijn, waaraan
waarheid en werkelijkheid ontbreekt, te bevorderen.

2. Het lid worden van een Diaconie als zo-
danig zou haar aansprakelijk stellen voor hetgeen
uit haar naam door een afgevaardigde gezegd was,
daar toch zijn eenig mandaat was, om uit haar
naam te spreken; zulke verantwoordelijkheid nu
kan een Diaconie niet op zich nemen.

3. Het voornaamste bewijs tegen het lid worden
van een Diaconie als zodanig, is m.l. dat die
Diaconie een kerkelijke instelling is, evenals de
dienst van Diaconen en kerke dienst is, waar-
uit volgt, dat Diaconen ook alleen in verband
met de kerken kunnen optreden, overeen-
komstig de Gereformeerde kerkelijken en kerken-
ordening. Deze laatste brengt mede, dat er slechts
één kerkbestuur is, in den Kerkeraad, en in de
meerdere vergaderingen waarin kerkeraadsamen-
komsten: Classen en Synoden. Van deze vergade-
ringen moet dus uitgaan al wat voor het ge-
voelen der kerken te houden is; ook met
betrekking tot armenzorg, armenwetten, sociale
quaesties, enz. En daarnaast kan niet een
andere soort van macht of bevoegdheid staan voor
Diaconen, ten aanzien van de regeling van den
dienst der barmhertigheid. Daaruit zou ook op
den duur wel eens verschil of conflict kunnen
komen, tot zeer groote schade voor de kerken. En
in ieder geval moet m.l. de Diaconie steeds
toezien, dat zij door den stroom des tijds niet ge-
dwongen wordt op een weg, die buiten-kerke-
lijk zijn zou, en misschien zelfs onkerkelijk of anti-
kerkelijk zou worden.

4. De Diaconie als zodanig, is m.l. dat die
Diaconie een kerkelijke instelling is, evenals de
dienst van Diaconen en kerke dienst is, waar-
uit volgt, dat Diaconen ook alleen in verband
met de kerken kunnen optreden, overeen-
komstig de Gereformeerde kerkelijken en kerken-
ordening. Deze laatste brengt mede, dat er slechts
één kerkbestuur is, in den Kerkeraad, en in de
meerdere vergaderingen waarin kerkeraadsamen-
komsten: Classen en Synoden. Van deze vergade-
ringen moet dus uitgaan al wat voor het ge-
voelen der kerken te houden is; ook met
betrekking tot armenzorg, armenwetten, sociale
quaesties, enz. En daarnaast kan niet een
andere soort van macht of bevoegdheid staan voor
Diaconen, ten aanzien van de regeling van den
dienst der barmhertigheid. Daaruit zou ook op
den duur wel eens verschil of conflict kunnen
komen, tot zeer groote schade voor de kerken. En
in ieder geval moet m.l. de Diaconie steeds
toezien, dat zij door den stroom des tijds niet ge-
dwongen wordt op een weg, die buiten-kerke-
lijk zijn zou, en misschien zelfs onkerkelijk of anti-
kerkelijk zou worden.

Officiële Berichten.

Kort Verslag van de Vergadering
der Classis Leiden, 10 Febr. 1900.

Ds. Alting opent namens de roepende kerk
de vergadering, en gaat na het lezen van Gods
Woord voor in het gebed.

Ds. v. d. Wal, als praeses zijnde nemende,
spreekt de deelneming der Classis uit aan Ds.
Impia wegens het plotseling afsterven zijner
zuster; wenscht Ds. Kouwenhoven geluk met
de herdenking zijner 25 jarige Evangeliebedien-
ing; en spreekt de hoop uit, dat Ds. Meyering
moge kunnen besluiten voor de roeping naar
Frankrijk te bedenken.

De notulen worden gelezen en goedgekeurd.

Aan twee kerken wordt advies gegeven in
zake tucht.

De Deputaten voor de Zending rapporteren,
dat Ds. Netelenbos weer met meer opgewekt
heid zijn arbeid mag voortzetten, en dat die
arbeid in den gewonen weg van prediking en
onderwijs geregeld voortgaat. Besloten wordt
D.V. ook in desen zomer weer een Zending-
dag te houden.

In de classicale onkosten krijgt Voorschoten
een vermindering van 1 pCt., terwijl aan andere
kerken verzocht wordt dit percent voor hunne
rekening te nemen.

Het rapport over de zaak der Inwendige
Zending wordt voorgelezen door Ds. Meyering,
uitlopende tot eenige conclusies, die na lan-
durige bespreking aldus zijn aangenomen:

1. De Classis spreekt de wenschelijkheid uit,
dat op plaatsen binnen haar ressort, waar
hietoe eenigzins gelegenheid bestaat, de Evan-
gelisatie-arbeid met kracht wordt ter hand ge-
nomen, of correspondentie met Chr. Geref.
Oud-Geref., of andere Geref. worden
gezocht.

2. Aan met name genoemde Kerken worde
in ernstige overweging gegeven pogingen aan
te wenden, om op naburige plaatsen een
localiteit te verkrijgen voor het houden van
bijbelschool, zondagschool, enz.

3. Jaarlijks worde voor deze zaak een
Collecte gehouden in al de kerken der Classis.

Als Deputaten worden aangewezen de predi-
kanten Meyering, Koers, Broekstra, Rudolph
en Beldman. Tevens wordt besloten D. V.
nog in dit jaar een „Inwendige Zendingdag“
te houden, terwijl de uitvoering daarvan aan de
Deputaten wordt opgedragen.

Boekop is roepende kerk voor de volgende
vergadering.

De Praeses sluit de vergadering en gaat voor
in dankzegging.

Namens de Classis,
H. J. KOUWENHOVEN DZ.

Voor Kinderen.

AAN VRAGERS.

Door H. v. B. te At. werd deze vraag ge-
zonden:

„Wat beteekent het: Zijn persoon kwam in de
lijns.“

Tot den tijd toe dat Zijn woord kwam heeft
hem de rede des Heeren doolouterd.“ Ps.
105: 13b en 19.

Uit het 17e vers blijkt, dat hier sprake is
van Josef die in de gevangenis werd geworpen
(Genesis 39). De liers zijn banden, ketenen
(vers 18).

In het 19e vers wordt „den tijd dat Zijn
woord kwam“ bedoeld, tot de tijd kwam, waarop
het woord des Heeren dat Josef eenmaal hoog
verheven zou worden — in de droemen geopen-
baard — in vervulling ging, dat was een jaar
of dertien nadat hij tot slaaf was verkocht.
God had hem in die jaren van vernedering
beproefd, doorlootend, in de verdrukking van
veel verkeers gereinigd. 't Bleek nu of hij den
Heere trouw bleef, vasthield aan Gods toe-
zeggingen.

Onze lezers H. J. v. d. B. te E. vraagt:
„Zou u zoo vriendelijk willen zijn om de
betekenis te geven van het spreekwoord:

Vrienden in den nood,
Honderd in een lood“.

Een lood (Decigram) is het honderdste deel
van een Ned. Pond (Kilogram) en, gelijk men
weet, een klein gewicht; dat bijkt b.v. aan een
lood kalfje.

Nu zegt het spreekwoord, dat er van de
„vrienden in den nood“ wel honderd op een
lood gaan. Elke vriend weegt dan maar een
honderdste van een lood, dus heel weinig, wat
men een „korrel“ (centigram) noemt.

Zulke vrienden zijn dus wel licht op 't gewicht,
d.i. beduiden niet veel, kunnen geen steun
bieden; er is op hen niet te rekenen. 't Spreek-
woord wil dus zeggen: Zoodra ge in nood zit
zult ge bemerken, dat vele zoogenaamde vrienden
u niet steunen of helpen, dat op hen niet valt
te bouwen, dat ge aan hen niets hebt. Dat
zulke vrienden niet de rechte zij, behoeft ik
nauwelijks te zeggen.

De derde vraag, van M. de G. te 't Z. luidt:
„Hoe hebben wij te oordeelen over de daad
van Jaël die Sisera op zulk een verraderlijke
wijze doodde? (Richt. 4: 17-24). Is die daad
te prijzen of af te keuren?“

Waar Deborah in haar lied, de daad van Jaël
looft, hebben wij seker niet af te keuren?“

Toen Sisera, de overste der Kanaänieten die
Israel benaauwde, door het Israelietische leger
onder Barak en Deborah was verslagen, vluchtte
hij. Op zijn weg kwam hij aan de tent van Jaël,
een Kenietische vrouw. De Kenieten waren een
klein volk, dat afstamde van Habab die met
Moës was verwant. Een deel van hen leefde
als rondtrekkende herders in het Noorden van
Kanaän, waar de veldslag had plaats gevonden.
Deze Kenieten waren met Israel bevriend, en
leefden ook in vrede met de Kanaänieten.

Toen Jaël den vluchtenden Sisera zag, noodde
zij hem in de tent, gaf hem te drinken, en toen
hij overmand door vermoedens in slaap was
gevallen, nam zij een der groote tentpeunen en
dreef dien met een hamer in het hoofd van
Sisera, zoodat hij stierf.

We moeten bij deze daad opmerken, dat zij
ongewijfeld het karakter draagt van heilighen
verraderlijke handelen. Doch in alle oorlogen
worden, ook nog nu, krijgslieden gebedigd, die
soms honderden ellendig doen omkomen. Alleen
zou men nu een vluchtenden vijand beter
behandelen.

Doch daarbij komt, dat de man dien het gold,
een van die woeste, meedoogenloze krijgslieden
was, als zooveel in dien tijd. Ook hij zou
er niets in gezien hebben gevangenen wreed te
dooden, vrouwen en kinderen te rooven (zie
het lied van Deborah). Oorlogen werden toen
nog op veel onmenscheilijker wijze gevoerd dan
thans. Men moordde, roofde, plunderde, ver-
woestte zooveel men kon, en zonder iemand te
sparen, of iets te ontzien. Lees b. v. Richt.
6: 3-7.

Nu behoort Jaël wel niet rechtstreeks tot
Israel, maar zij was uit een stam, die met Gods
volk al zeer lang in vriendschap en verbond
leefde. Terwijl jaer lang was Israel nu door de
Kanaänieten schrikkelijk geplaat, waarbij
Sisera als veltheer een groote rol speelde. Nu
niet Jaël een geschikte gelegenheid om het ver-
dracht, geplaatste volk van zijn gedachten
vijand te bevrijden, en zij neemt den tijd waar.

Zij grijpt haar het eerste het beste wapen, dat
haar ten dienste staat en doodt hem, na hem
eerst door list gerust te hebben gesteld. Zoo
bewees Jaël haar vrienden, den Israelieten, een
gewichtigen dienst, en dat zij dien op prijs
stelden, bewijst Deborah's verheven lofsang, in
welke Jaël boven alle vrouwen geprezen wordt.
Of Jaël in Sisera ook een vijand des Heeren
zag, weten we niet. Doch het is volstrekt niet
ondenkbaar. Sisera was het in elk geval, gelijk
Deborah uitdrukkelijk zegt. Hij was de bestrijder
en verdrukker van Gods volk, en daarin het
werk van zijn goddelooze koning.

De daad van Jaël dient beoordeeld naar den
tijd en de omstandigheden waarin zij geschiedde.
Er bestond toen geen eigenlijk oorlogsrecht.
Alle middelen waren goed, alles geoorloofd.
Hoe vaak zien we trouwens iets dergelijks
ook nu nog.

Maar — gelijk meer — dat verkeerde moest
naar 't Heeren bestel het goede werken, Israels
verlossing.

C. S. B. te A.

Na lang wachten dunkt ons het best nog
voor uw doel geschikt, het boek: „Hoe wij aan
den Bijbel gekomen zijn“, door T. M. Looman,
naar

en ik zal hem opwekken ten uitersten dage" (vers 44).

Uit deze eenvoudige en alom bekende waarheden volgt toch zonneklaar, dat God het is, die den zondaar tot den Zoon moet trekken, d.w.z. hem geëlikt moet maken tot Jezus te komen; dat zooveel daartoe zullen komen als het den Souverein Vader zal behagen, zoodat de menselijke wil niet beaamt, maar Hij en Hij alleen; gelijk dan ook opgetekend staat als resultaat van de prediking van Paulus en Barnabas te Antiochie: „er geloofden zooveel, als er geordeneerd waren tot het eeuwige leven“ en op zeer vele plaatsen in de Heilige Schrift wordt herhaald.

Het geloof is niet aller; maar dergenen, wien God de Vader het in het harte werkt door den Heiligen Geest: „Uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof; en dat niet uit u; het is Gods gave“. Niet omdat wij gewild hebben, maar omdat God gewild heeft in Zijne onuitsprekelijke ontferming en daarom ons den wil gegeven heeft om het aangeboden heil aan te nemen.

De leer der Souvereine Verkiezing Gods is niet alleen overeenkomstig Gods getuigenis, maar geeft ook grooten vrede aan het hart. Deze is het, die den Apostel juichend deed uitroepen: „Die Hij te voren gekend heeft, die heeft Hij ook te voren verordineerd den beelde Zijns Zoons gelijkvormig te zijn. . . en die Hij te voren verordineerd heeft, deze heeft Hij ook geroepen; en die Hij geroepen heeft, deze heeft Hij ook gerechtvaardigd; en die Hij gerechtvaardigd heeft, deze heeft Hij ook verheerlijkt. . . Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het die rechtvaardig maakt. Wie is het die veroordeelt? Christus is het die gestorven is; ja wat meer is, die ook opgewekt is, die ook ter rechterhand Gods is, die ook voor ons bidt“.

De prediking van dit volle, rijke Evangelie maakt geen „zorgeloze en goddeloos menschen“, zoodat onze voortreffelijke Heidelbergse Catechismus ons leert. Daarvoor zorgt de Heilige Geest wel. Neen, zij vernieuwt het geheele hart, en maakt dat wij uit den goeden schat des harten goede dingen zullen voortbrengen.

De eeuwige verkiezing Gods, de „Gnadenwahl“, zoodat onze Duitse broeders zoo schoon zeggen, blijft een eeuwige onomstootelijke waarheid, maar voor ons een heilig mysterie, dat de Heere in Zijne hand houdt.

Onze D. Costa heeft eenmaal zoo voortreffelijk gezegd: „de verkiezing Gods en de aansprakelijkheid des zondaars zijn als twee lijnen, die voor het menschelek oog evenwijdig loopen, maar in Gods Hand samen komen“. „De verborgene dingen zijn voor den Heere onzen God; maar de geopenbaarde zijn voor ons en voor onze kinderen“.

U dankende, verblijft ik hoogachtend
Uwe dw. dn.
W. Hovv.
Ouderling der Geref. Kerk.
Amsterdam, Februari 1910.

Gereformeerde gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPE: Middelbaris, W. Mulder, te Ede (Geld). — Mirkens, H. Popma, cand. te Appingedam. — BERDANT: De Krim, A. P. Lanting, te Oud-Loosdrecht. — Nieuw-Loosdrecht, W. B. Renkema, te Renkum. — Epe (Geld), G. H. van Kasteel, te Oppenhuizen.

Amsterdam. In de jongste kerkeraadsvergadering is een commissie benoemd met de opdracht om de gemeente voor te lichten omtrent de noodzakelijkheid van het beroepen van meer dienaren des Woords. Wanneer deze commissie er in geslaagd is — zoo behelst o.m. het aangenomen voorstel — de vaste jaarlijkse bijdragen voor den kerkedienst met f 3000 te vermeerderen, gaat de kerkeraad dadelijk over tot het beroepen van een tienden predikant.

De heer W. G. Harrenstein, candidaat in de Theologie aan de Vrije Universiteit, wonende Keizersgracht 269 te Amsterdam, die door de classis Amsterdam beroepbaar gesteld is bij de Gereformeerde Kerken, verzocht ons te melden, dat hij, wegens voortzetting zijner studies, vooreerst niet in staat is een eventueel op hem uit te brengen beroep aan te nemen.

Velp. Vorige week Zaterdag is in den ouderdom van ruim 71 jaren overleden Ds. B. de Jong, sedert 1875 predikant van kerk A. Zeer was de gemeente getroffen, toen Prof. Geesink Zondagmorgen den kassel beklom, de gemeente tosprak en mededeelde: „nu leerde Da. de Jong sal tot u niet meer spreken, het behaagde den Heere hem van u te nemen“.

Den laatste tijd was hij bedragerig. De beproevingen des levens werden ook hem niet bespaard. Na een pijnlijk liden ging deze trouwe, ijverige dienaar des Heeren in tot de ruste, die daar overblijft voor het vermoede volk van God.

Zijn nagedachtenis zal in Velp's gemeente in regening zijn. Zijn hartewensch was te sterven in den dienst. God heeft dien wensch vervuld.

Spijkenis. Onder zeer veel belangstelling werd hier Donderdagavond 3 Maart, het nieuwe orgel in gebruik genomen.

Ds. R. J. Aalberts sprak over het „Vroolijk zingen in den Heere“ (Ps. 33: 1-5), daarbij wijzend op de overvloedige stof, het verheven doel en de beste wijze.

De heer G. B. van Krieken van Rott, die hij 'gezang de talentvolle organist was, deed ook na den dienst de groote schare nog eenigen tijd van zijn schoone gaven genieten.

Het pneumatische orgel, krachtvol en lieflijk van geluid, doet den heer A. Standaert van R'dam alle eer aan.

Maar ook voor de Ger. Kerk te Sp. is — na de schoone pastorie — nog maar een jaar geleden gebouwd — dit orgel een tweede stieraad der gemeente en een bewijs te meer, hoe verrassend de gaven Gods zijn.

Eerst na Nieuwjaar toch werden ernstige pogingen daartoe aangewend!

Gode allen de eer!

Drift. Ds. C. W. E. Ploos van Amstel werd Zondagavond in de Oosterkerk bevestigd door Ds. G. Ploos van Amstel, van IJlst, die daartoe tot takt gekozen had: Openbaring 2: 1. Daarna werd den nieuwen leeraar door de gemeente toegesongen Psalm 134: 3.

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEPE: Hoevelaken, J. A. van Boven, te Barneveld. — Oudemirdum, L. Moelhuizen, te Wousterwoude.

AANGENOMEN: Purmerend (toet.), G. W. Melchers, te Ursem (N-H).

BERDANT: Oud-Beerland, J. H. F. Remme, te Vinkeveen.

Plaatsgebrek noodzaakt ons Advertentie te een volgend Nummer uit te stellen.

Advertentie.

Heden overleed tot onze diepe droefheid na een smartelijk liden onze geliefde Echtgenoot, Vader, Behuwdvader en Grootvader

BEREND DE JONG,
in leven predikant bij de Gereformeerde Kerk te Velp A, in den ouderdom van ruim 71 jaren.

Zijne begeerte was om ontbonden te worden en bij Christus te zijn.
Dit is ons een rijke vertroosting.

Uit aller naam
Wed. C. M. DE JONG-SIMONS.
Velp, 5 Maart 1910.

Het is ons tot groote droefheid kennis te moeten geven van het overlijden van onzen geliefden Herder en Leeraar

Ds. B. DE JONG,
in den ouderdom van 71 jaar.

Bijna 45 jaren heeft hij door Gods goedheid de Kerk des Heeren gediend met trouw en opgewektheid, waarvan ruim 34 jaar onze Gemeente. Zijne prediking was velen ten zegen, die of reeds zijn ingegaan in de ruste des Heeren, of zijner met een dankbaar hart gedenken.

Namens den Kerkeraad der Gereform. Kerk Velp A
E. W. HEIJBLUM, Scriba.
Velp, 7 Maart 1910.

Hedenmiddag droegen wij grafwaarts, onzen geliefden Broeder

GERRIT JOHANNES REIJLING
78 jaar oud zijnde.

God had hem vele gaven geschonken, waarmede hij in den Wijngaard des Heeren heeft gewoerd, door meer dan één gemeente te dienen als getrouw Optuier. Zwakheid der lichaams deed hem besluiten zijn ambt neder te leggen. Slechts kort mocht die rust zijn, en thans geniet hij de eeuwige rust, die overblijft voor het volk van God.

Namens den Kerkeraad der Geref. Kerk,
N. GROOT Sen., Praesid.
A. DE BOER, Scriba.
Enkhuizen, 7 Maart 1910.

Na een korte, doch hevige ongesteldheid, behaagde het den Heere uit ons midden weg te nemen, onzen geliefden Broeder

MEINE FERNHOUT,
in den ouderdom van ruim 78 jaren.

Vóór en na de breuke met de Synodale organisatie, heeft hij de Kerk des Heeren onder ons met ijver en toewijding gediend. We mogen gelooven, dat hij thans het loon geniet, dat de Heere uit genade zijnen getrouwden dienstknechten heeft toegesegd.

Namens den Kerkeraad der Geref. Kerk (B),
N. VAN DER BLOM, Praesid.
C. BOSMA, Scriba.
Smille, 7 Maart 1910.

Heden beaagde het den Heere, onzen geliefden Broeder Medepredikant

P. VAN HOVEN,
na een langdurig liden tot Zich te nemen in Zijne Heerlijkheid. Vol toewijding heeft hij de Gemeente alhier als Ouderling gediend, zoolang zijne krachten het hem toelieten. Thans rust hij van zijn arbeid af. De gedachtenis ook van dezen rechtvaardige zal tot zegening zijn.

Namens den Raad der Gereform. Kerk te Leiden,
H. J. KOUWENHOVEN Ds., Praesid.
M. v. WIJK, Scriba.
Leiden, 8 Maart 1910.

L. G. WEISZ & Co., Commissionairs in Effecten, WESTERMARKT No. 21 AMSTERDAM.

Gevraagd met Nov.

f 17000.—
tegen laagst mogelijke rente over een heerenhuis met terrein aangekocht voor f 12000.— en een te stichten kerkgebouw van f 22000.—
Br. fr. lett. M. Bureau van dit blad.

GEVRAAGD:

de Verslagen van de Vereniging voor Hooger Onderwijs op Gereformeerden grondslag over de jaren 1881 tot 1900. Aansluiting met opgaaf van prijs worden ingewacht aan het Bureau Keizersgracht 162, Amsterdam.

Wegens aanschaffing van gas, tegen zeer billijken prijs te koop tien, goed onderhouden,

VIERARMIGE LICHTKRONEN.

Te bevragen bij J. DUIN, lid v.d. Raad der Geref. Kerk te Oude Pekela.

Het Grootte Werk van CALVYN voor slechts f 2.—.

De Profetieën van den Profeet Jeremia, verklaard en uitgelegd door Joh. Calvin, uit het Latijn vertaald door Dr. L. W. v. Deventer. Grootte moede druk, bijna 500 bladz., gebonden in heel linneen band. Prijs f 3.75 voor slechts f 2.—.

Te bekomen bij D. BOLLE, Bazaars van Goedkoopste Boeken te Rotterdam. FRANCO na ontvangst van Postwissel, waarop melden: Calvin's Jeremia.

KENT U DE Bijbelverklaring VAN MATTHEW HENRY?

Versnuim anders niet langer er kennis mede te maken, maar vraag bij uw Boekhandelaar of bij den Uitgever J. H. KOK te Kampen, de te after, ter inzage, en zonder twijfel zal de begeerte in uw hart ontwaken, om ook eigenaar te worden van dit niet genoeg te loven werk.

Gij kunt uw geld nooit beter besteden dan door DIT boekwerk te koop.

HET NIEUWE TESTAMENT

is compleet in
50 afleveringen van 30 cent,
en dan ontvangt ge bovendien de drie fraaie stempelbanden gratis.

Voor slechts 10 cent per week
legt gij U een schat op voor uw gansche leven.

„Het is een degelijk werk en inder, die gaarne den zin der H. Schrift verstaat, vindt hier waarlijk een goudmijn“.
(Geref. Kerkbode Rotterdam)

Uitgave van J. H. BOS te Kampen.

Weest Getrouw.

Een woord aan onze zonen en dochters bij gelegenheid hunner Geloofsbelijdenis.

DOOR Ds. G. ELZINGA.
Prijs 30 cent, in stempelband 50 cent.
Bij getallen ter uitdeeling lager prijs.

Bij G. PH. ZALSMAN te Kampen verscheen:

Denkt aan uwe Belijdenis.

Een woord voor jeugdige leden der gemeente, na het afleggen hunner Geloofsbelijdenis, door wijlen

— Ds. W. H. GISPEN. —
— Negende druk, in fraai omslag. —
— 25 ct. bij getallen zeer lage prijs. —

Heden versijnt bij J. H. BOS te Kampen:

VERBOND en KERK, WOORD en DOOP.

EEN TOEGIFT DOOR

Ds. A. M. DIERMANSE.

Prijs f 0.75.

— — — — —

Dit vierde of laatste deeltje behoort bij de drie vroeger verschenen geschriften van Ds. A. M. DIERMANSE, n.l.

De uitverkoren kinderen wedergeboren.

1. Eisch des Verbonds? Prijs thans f 0.75
2. Eisch des Doops? „ „ „ 0.70
3. Een leer niet overeenkomende met andere Schriftwaarheden. „ „ „ 0.40

— — — — — Prijs thans f 0.40

Alle drie deeltjes bij elkander voorslechts f 1.60

Voor het

PAASCHFEEST

is verschenen

bij G. PH. ZALSMAN te Kampen:

Feeststoffen

— — — — — door wijlen — — — — —

— — — — — door wijlen — — — — —

— — — — — door wijlen — — — — —

— — — — — door wijlen — — — — —

— — — — — door wijlen — — — — —

— — — — — door wijlen — — — — —

— — — — — door wijlen — — — — —

— — — — — door wijlen — — — — —

— — — — — door wijlen — — — — —

— — — — — door wijlen — — — — —

— — — — — door wijlen — — — — —

— — — — — door wijlen — — — — —

— — — — — door wijlen — — — — —

— — — — — door wijlen — — — — —

— — — — — door wijlen — — — — —

— — — — — door wijlen — — — — —

— — — — — door wijlen — — — — —

— — — — — door wijlen — — — — —

— — — — — door wijlen — — — — —

— — — — — door wijlen — — — — —

— — — — — door wijlen — — — — —

— — — — — door wijlen — — — — —

— — — — — door wijlen — — — — —

— — — — — door wijlen — — — — —

— — — — — door wijlen — — — — —

— — — — — door wijlen — — — — —

— — — — — door wijlen — — — — —

— — — — — door wijlen — — — — —

— — — — — door wijlen — — — — —

— — — — — door wijlen — — — — —

— — — — — door wijlen — — — — —

— — — — — door wijlen — — — — —

— — — — — door wijlen — — — — —

— — — — — door wijlen — — — — —

— — — — — door wijlen — — — — —

— — — — — door wijlen — — — — —

— — — — — door wijlen — — — — —

— — — — — door wijlen — — — — —

— — — — — door wijlen — — — — —